

vexilologie

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU PŘI OKD PRAHA 3
obsahující odborná pojednání a informace o vlajkách

58

Ing. Jiří Tenora

OBCHODNÍ VLAJKA NĚMECKÉ DEMOKRATICKÉ REPUBLIKY

V poválečných letech 1945 a 1946 neexistovala žádná německá obchodní vlajka. Existovalo však obchodní loďstvo, tehdy to byly převážně rybářské čluny. Ty ovšem musely vyplouvat na moře, poněvadž rybolov byl pro mnohé obyvatele jediným zdrojem obživy. V sovětském okupačním pásmu pluly bez vlajky nebo pod prostou červenou vlajkou či preporem. Toto provizorium není zahrnuto v tomto článku do výčtu obchodních vlajek NDR, protože nemá podstatný vexilologický význam. V NDR měly pak funkci obchodní vlajky postupně čtyři emblémy.

I.

První vlajka s funkcí obchodní vlajky byla vytvořena ještě před vznikem republiky. Platila pro celé obsazené Německo řízené tehdy ještě Spojeneckou kontrolní radou v Německu, v jejímž čele stáli vrchní velitelé všech čtyř okupačních pásem.

Zákonem č. 39 Spojenecké kontrolní rady v Německu ze dne 12. listopadu 1946 /1/ byla ustanovena "rozeznávací vlajka Spojeneckého kontrolního úřadu" /v originále: opoznavatělnyj flag Sojuznoj Kontrolnoj Vlasti, the Allied Control Authority distinguishing flag, le pavillon distinctif de l'Autorité Alliée de Contrôle, v německém překladu die Erkennungsflagge der Alliierten Kontrollbehörde/, v dalším pouze rozeznávací vlajka. Zákon zde citujeme v plném znění ve vlastním překladu.

"Zákon č. 39

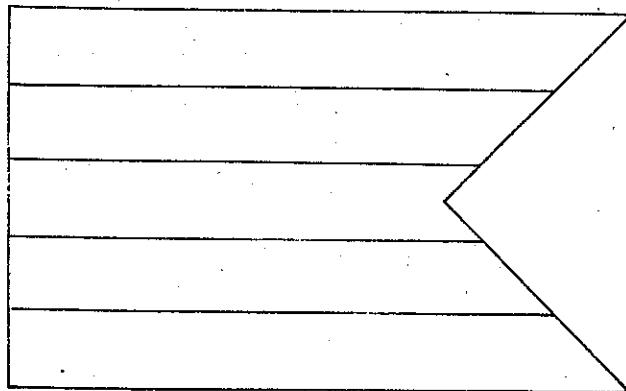
Rozeznávací vlajka, kterou jsou povinny vyvěšovat německé a bývalé německé lodě podléhající Spojeneckému kontrolnímu úřadu.

Kontrolní rada vydává tento zákon:

Článek I.

1. Veškeré německé nebo bývalé německé lodě podléhající Spojeneckému kontrolnímu úřadu mají neustále vyvěšenu rozeznávací vlajku Spojeneckého kontrolního úřadu s výjimkou případů uvedených v čl. III. Pozůstává z mezinárodní signalizační vlajky "C" s vystřiženým klínem ve vlající části podle vyobrazení /příloha "A"/.

2. Vlajka se vyvěšuje na čnělce stěžně, u lodí bez stěžně na místě, jež určuje obyčej nebo zvyk; vlajka musí být vyvěšena ve dne i v noci a je nutno jí považovat za rozeznávací vlajku.

||| ≈ 3:5

§ "1946.11.12+1947.01.30/1951"

kontrolou jedné z okupačních mocností.

Článek III.

Místo způsobu vyvěšování vlajky předepsaného v odstavci 2 mohou vnitrozemská plavidla mít barvy této vlajky natřeny na obou bocích. Každý velitel okupačního pásma může však nařídít, že vnitrozemská plavidla plující výhradně v jeho pásmu nejsou povinna mít ani rozeznávací vlajku, ani rozeznávací znak.

Článek IV.

1. Kapitán nebo kterákoliv jiná osoba velící německé nebo bývalé německé lodi podléhající Spojeneckému kontrolnímu úřadu, jenž se proviní proti ustanovením čl. I tohoto zákona, bude trestně stíhán - bez ohledu na trestní odpovědnost podle jiných zákonů - soudem vojenské vlády nebo německým soudem a potrestán pokutou od 300 do 10 000 RM.

2. V těžkých případech může soud nařídít uvěznění až do trvání pěti let a pokutou stanovenou v odstavci 1 či bez ní.

Článek V.

Zákon vstoupí v platnost dva měsíce po vyhlášení.

Vyhotoveno v Berlíně dne 12. listopadu 1946"

V příloze "A" je zobrazena vlajka o rozměrech 34 x 53 mm, s rastrováním a názvem barvy v příslušném jazyce a s označením 90° úhlu klínového výřezu.

Zákon byl uveřejněn 30. listopadu 1946 a vstoupil tudíž v platnost 30. ledna 1947 /2/.

Válečné loďstvo bylo pochopitelně zabaveno, takže se rozeznávací vlajka týkala pouze obchodního loďstva /dopravních a rybářských lodí/. V tomto smyslu měla rozeznávací vlajka funkci obchodní vlajky /---/x---/. Signalizační vlajka písmene C byla vybrána proto, že obsahuje barvy všech tehdejších spojenců. Rozeznávací vlajka byla vyvěšena i na plavidlech sovětského okupačního pásma. Z praktických důvodů byla na mnoha lodích vyvěšena vlajka z plechu natřená v příslušných barvách. Rozeznávací vlajka se nesměla stahovat, musela vlát 24 hodin denně a u vlaj-

3. Této vlajce se nevzdává čest a touto vlajkou se nezdraví ani válečné, ani obchodní lodě jakékoliv národnosti.

4. Loď uvedená v odstavci 1 nesmějí vztyčovat žádnou jinou rozeznávací vlajku.

Článek II.

Ustanovení tohoto zákona se nevztahují na zabavené lodě, které plují pod velením nebo bezprostřední

ky z plechu se mohla předpokládat delší životnost.

Článek III vykazuje vexilologickou zvláštnost hodnou pozoru: rozeznávací vlajka namalovaná na boku lodi se prohlašuje za rozeznávací znak, ačkoliv kresba vlajky s vlašťovím ocásem nepřipomíná žádný heraldický štít. Je to ojedinělý případ, kdy je heraldika zcela podřízena vexilologii, tedy v ještě větší míře než třeba u znaků švýcarských kantonů.

Ani zřízení NDR dne 7. října 1949 nemělo vliv na tuto vlajku. Rozeznávací vlajka byla i nadále vyvěšována, pravděpodobně poněkud déle než ve Spolkové republice vzniklé ze západních okupačních pásem. Pro tuto domněnku mluví skutečnost, že ve Spolkové republice byla rozeznávací vlajka nahrazena spolkovou vlajkou pro vnitrozemská plavidla začátkem roku 1950 a pro námořní plavidla začátkem roku 1951, avšak s výjimkou platicí pro plavidla plující ve výsostných vodách NDR. Ta musela i nadále vyvěšovat rozeznávací vlajku, která byla tudíž v NDR stále ještě používání.

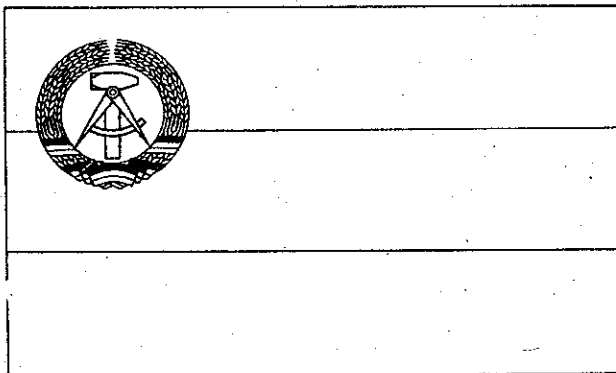
II.

Od roku 1950 byly obchodní lodě NDR sice už vybavovány vlajkami podle ústavy, nesměly je však ještě vztyčovat. Během roku 1951 přecházely podniky provozující obchodní lodě postupně - pravděpodobně na ústní pokyn zemské vlády - ke vztyčování vlajky v barvách NDR. Poněvadž se žádná písemnost v této věci dosud nenašla a vzpomínky tehdejších kapitánů se značně rozcházejí, není možné jednoznačně stanovit okamžik, kdy se přestala vyvěšovat rozeznávací vlajka. Tuto otázku je nutno pokládat za otevřenou, dokud nebude dalším badáním podána přesnější odpověď /3/. Pro rok 1951 mluví nejpřesvědčivěji vzpomínky dnešního ředitele rybolovu n. p. Fischfang Rostock Krögra. Platnost spoleneckého zákona č. 39 byla pak pro NDR formálně zrušena sovětskou vládou až 20. září 1955. Druhou obchodní vlajkou NDR byla tedy černočervenozlatá vlajka.

III.

Současně se zavedením nové státní vlajky - vlajky v barvách NDR a se státním znakem uprostřed - byla vytvořena i zvláštní obchodní vlajka. Stalo se tak nařízením z 1. října 1959 s účinností od 6. téhož měsíce /4/, tedy k 10. výročí vzniku republiky.

Byl to v dnešních dobách dost neobvyklý krok, neboť v převážné

3:5

§ "1959.10.01+1959.10.06/1973.01.03+1973.05.01"

většinou je státní vlajka současně i obchodní vlajkou. Vyjimku tvoří především Red Ensign a od něho odvozené obchodní vlajky některých členů britského Společenství. NDR procházela těžkým obdobím, kdy neúnavně bojovala za mezinárodní uznání. Není proto vyloučeno, že obchodní vlajka poněkud odlišná od státní pomohla odvrátit očekávaný bojkot lodí NDR v přístavech států, které tuto republiku dosud neuznávaly.

Obchodní vlajka NDR sestávala ze tří pruhů v barvách černé, červené a žluté při poměru stran 3 : 5. V horním rohu nesla na obou stranách na červeném podkladě státní znak NDR vzdálený čtvrtinu šířky pruhu od horního okraje i od žerdi a sahající až do poloviny středního, červeného pruhu. Z této definice vyplývá, že průměr znaku zaujímal 5/12 šířky vlajky nebo 1/4 její délky. Znak byl tudíž menší než na státní vlajce, kde zaujímá 1/3 její délky. Jak už tomu ale nezřídka bývá, i zde se výrobce občas přizpůsoboval více výrobním možnostem než zákonným předpisům. Tak je v Muzeu německých dějin v Berlíně vystavena ve stále výstavně dějin NDR aktualizované k 35. výročí republiky autentická obchodní vlajka z říčního plavidla, kde poměrná velikost znaku je jako u státní vlajky a působí tudíž nevěrohodně.

IV.

Nařízením ze dne 3. ledna 1973 byla zvláštní obchodní vlajka zrušena a platností od 1. května 1973 /5/. Od té doby zastává státní vlajka opět i funkci obchodní vlajky. Změna nebyla zvlášť odůvodněna. Zřejmě se však uplatnila zásada, že obchodní loďstvo, které není soukromým majetkem, nýbrž ve formě národních podniků majetkem státu, tj. lidu, nemusí mít zvláštní vlajku, nýbrž má též právo vyvěšovat státní - tj. národní - vlajku. Dalším důvodem mohla být skutečnost, že během let 1972 a 1973 byla NDR postupně uznána prakticky všemi státy světa. Vyvrcholením tohoto procesu bylo pak i přijetí NDR do Organizace spojených národů dne 18. září 1973.

Poznámky:

- /1/ Vědomosti kontrolního sověta v Germanii /Official Gazette of the Control Council for Germany, Journal officiel du Conseil de Contrôle en Allemagne/ č. 12, 30. 11. 1949, s. 226 an.
- /2/ H. G. Carr tvrdí v článku "Post-war German Naval Flags" /Poválečné německé námořní vlajky/, který vyšel ve Flag Bulletinu, 17, 1978, č. 3, s. 93 an., že zákon nabyt účinnosti dnem 17. listopadu 1946. Je možné, že je toto datum uvedeno v protokolu zasedání Rady, ze zákona však nevyplývá. Kromě toho však H. G. Carr na jiném místě téhož článku uvádí, že Německo nemělo v době od 29. října 1945 /kdy vstoupil v platnost zákon č. 1 z 20. září 1945 o zrušení nacistických zákonů/ do 14. /1/ listopadu 1946 žádnou obchodní vlajku.
- /3/ V této souvislosti je nutné opravit časový parametr SVI na straně 1164 Vexilologie takto:
xx-/x-- /zřejmě 3 : 5/, "1951" /během roku 1951 se postupně přestala užívat na obchodních plavidlech NDR rozeznávací vlajka Spojeneckého kontrolního úřadu/.
- /4/ Verordnung über die Einführung einer Handelsflagge der DDR v. 1. Okt. 1959, GB1. I č. 54, s. 691.
- /5/ Verordnung über Flaggen, Fahnen und Dienstwimpel der DDR -

Ing. Aleš Brožek

ZPRÁVA Z 11. MEZINÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU

O místě konání letošního vexilologického kongresu se rozhodlo již před šesti lety. Ve Vídni tehdy vystoupil předseda Španělské vexilologické společnosti Sebastián Herreros Agüí s návrhem uspořádat kongres v r. 1985 v jeho zemi a přispět k důstojnějším oslavám 200. výročí přijetí španělské námořní vlajky. Návrh se setkal s kladným ohlasem, a tak koncem května přivítal Madrid 83 vexilologů z 19 států světa. /Účastnická listina, která zahrnuje i manželky účastníků, uvádí celkem 105 osob./ Nejvíce jich bylo z pořádající země, však i účast Američanů byla již tradičně velmi dobrá. Kupodivu nepřijeli zájemci o studium historie a symboliky vlajek z Itálie a Nizozemí. Naproti tomu se poprvé na kongresu objevili Australané. Vexilology ze socialistických států tentokrát zastupoval ing. A. Bebiowski z Polska a autor těchto řádků.

Kongres slavnostně zahájil prezident Mezinárodní federace vexilologických společností H. R. Boudin 27. května 1985 dopoledne v budově Kulturního střediska Conde Duque. V jeho pěkném zasedacím sále, jenž byl vyzdoben vlajkami účastníků států i vexilologických společností, odezněla většina přihlášených přednášek. Celkem jich bylo 30, nezapočetme-li i několik krátkých sdělení a přednášku předsedy španělské společnosti. Ta sice z časových důvodů nebyla přečtena, ale objeví se v kongresovém sborníku, jenž pořadatelé přislíbili vydat ještě v tomto roce.

Charakteristické pro témata letošních přednášek bylo, že celá řada /asi 40 %/ se zabývala problematikou španělských vlajek, a to jak historických, tak i současných. Navíc byly zpravidla přednášeny ve španělštině a simultánní překlad nebyl přitom zajišťován. Pořadatelé proto před začátkem každé přednášky předložili stručný souhrn ve španělštině a angličtině.

Z bloku přednášek o španělských vlajkách upoutalo vystoupení mladého vexilologa L. Soranda Muzase. Hovořil o praporech z občanské války ve Španělsku v letech 1936 až 1939, které užívali republikáni a interbrigadisté, a nezapomněl ani na prapor protiletadlové baterie Klement Gottwald. Velký zájem vzbudila také přednáška A. Durana o autonomních hnutích a jejich vlajkách, jež byla doplněna bohatým obrazovým materiálem.

Většina přednášek byla bohatá na faktografické údaje. Výjimkou v tomto směru byla vystoupení W. Smithe a především G. G. Cramptona. První se zabýval kanagou, rituální postavou člověka, užívanou na vlajce Mali v letech 1960 až 1961, a pokusil se o řadu zobecnění. Naproti tomu Crampton diskutoval o teoretických aspektech celoevropské vlajky.

Z faktografických přednášek, které mimořádněji zaujaly autora této zprávy, jmenujme alespoň ty, jež proslavili G. Matern, N. Logan, D. C. R. Heisser a R. G. Bartlett. První jmenovaný seznámil účastníky kongresu s vlajkami společností, které vykonávají záchranou službu na řekách či mořích. Opíral se při-

tom o odpovědi, které dostal na dopisy, jež rozeslal do 60 států. Skotský vexilolog N. Logan upoutal osobitým podáním přednášky i množstvím příkladů, jimiž doložil užívání svatoondřejského kříže. Heisserova přednáška se zabývala vlajkami jen okrajově. Týkala se především změn na státním znaku a státní pečeti Filipín. Předvedené diapozitivy svědčily o tom, že autor čerpal z materiálů uložených v amerických, japonských a filipínských archívech. R. G. Bartlett hovořil o vlajce "nezávislého" státu Burubunga, který vyhlásil v r. 1976 na území Austrálie majitel čtyřhektarového pozemku. Vlajkou byla britská modrá služební vlajka se žlutým obrysem mapy Austrálie ve vlající části vlajkového listu.

Příznivě byly přijaty také přednášky vexilologů ze socialistických států. A. Bebrowski seznámil přítomné s hypotézou o námořní vlajce Polska z let 1863 - 1919. A. Brožek se podrobně zabýval problematikou městských vlajek v Čechách opíraje se o dosud nepublikované materiály z archívů Severočeského kraje. Informoval rovněž o soupisu městských vlajek v Československu, který provedl náš klub.

Organizátoři zpestřili kongresu jednodenní návštěvou Toleda. Středem zájmu se stal prapor z bitvy u Lepanta, vystavený v katedrále, a toledská radnice, kde účastníkům kongresu ukázali městský prapor. Program obohatila i prohlídka námořního muzea v Madridu s expozicí věnovanou 200 let španělské námořní vlajky a středověkými portulány. Uskutečnila se rovněž návštěva madridského vojenského muzea.

Poslední den /31. května/ proběhlo zasedání Mezinárodní federace vexilologických společností. Novými členy se stávají heraldická společnost západního Švédska a vexilologické společnosti z Austrálie, Irsku, Katalánska a Francie. Po několika kolech hlasování padlo rozhodnutí o tom, že další kongres se uskuteční v roce 1987 v San Francisku. Prezident FIAV /H. R. Boudin/ i tajemníci /W. Smith a W. G. Crampton/ byli zvoleni i pro další období.

Tečku za madridským kongresem udělal závěrečný banket v parku Retiro. Na něm převzal W. G. Crampton diplom od sovětských vexilologů /v jejich nepřítomnosti předával S. Herreros Aguí/ za mnohaletou podporu vexilologického bádání v Sovětském svazu. Skončil tím jeden z dosud nejhezčích vexilologických kongresů, na jehož přípravě se podílela překvapivě jen malá skupinka španělských vexilologů. Mrzet je může jen, že kongres proběhl bez většího ohlasu ve sdělovacích prostředcích. Španělská vexilologická společnost tak nevyužila příležitost soustředit na sebe pozornost španělské veřejnosti a získat řadu nových členů.

VÝSTAVA VEXILOLOGICKÉHO KLUBU

Na základě diskuse na 13. výroční schůzi v r. 1984 zahájil výbor již v únoru minulého roku přípravné práce na organizaci samostatné výstavy, ve které by Vexilologický klub seznámil veřejnost se svou činností a vexilologií vůbec. Výbor ustavil komisi ve složení dr. Zb. Svoboda, M. Purš a P. Blažej, která zpracovala ideový námět výstavy, rozeslala všem členům klubu do-

pis se žádostí o zapůjčení vhodného materiálu a další případnou pomoc, jakož i organizačně zabezpečovala uspořádání výstavy v prostorách ÚKDZ.

Koncem roku přišly první exponáty jednotlivých sběratelů, cenný příspěvek poskytlo i Vojenské muzeum v Praze a obsahová náplň se již začala rýsovat. Kromě obecné informace o vzniku a činnosti našeho klubu si autoři výstavy vytýčili za cíl přiblížit veřejnosti historii vzniku československé státní vlajky a zásady jejího správného vyvěšování, prezidentskou standartu a dokumentaci vojenských historických i současných praporů; ostatní původní čs. vexilologický materiál zastupovaly vlajky čs. dopravních organizací /ČSPLO, ČSPD, lodní doprava k. p. Dopravní podnik hlavního města Prahy atd./. Oblast užité vexilologie byla zastoupena různými příklady použití vlajkových motivů v reklamě, polygrafii, na plakátech, na pohlednicích, jakož i na obalovém materiálu /historický soubor vyobrazení vlajek na obalech doutníkových krabic/. Vexilologické dění ve světě připomněly propagační materiály z vexilologických kongresů a dokumentace o našem zastoupení na nich a dále ukázka zahraničních vexilologických periodik; samostatná vitrína byla věnována sovětské vexilologii. Činnost klubu představila názorná a působivá ukázka výroby jednoho čísla zpravodaje, dokumentace k dlouhodobému soupisu československých městských vlajek a praporů, fotodokumentace z výročních i výborových schůzí, hlavně však ukázky dokumentace a sbírky našich členů J. Loudy, J. Klementa, ing. A. Brožka, M. Purše a ing. J. Bauera.

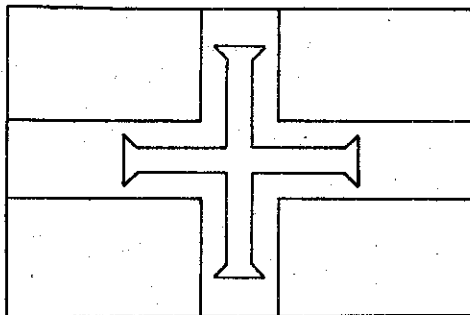
Třebaže se nepodařilo vernisáž výstavy spojit s naší výroční schůzí a vinou pořadatele nebylo možno včas výstavě zajistit náležitou publicitu, účastníkům výroční schůze se výstava líbila a potvrdila, že jsme schopni se náležitě prezentovat na veřejnosti a organizačně zabezpečit podobnou akci i v budoucnu. -jm-

NOVÉ VLAJKY

GUERNSEY

V roce 1935 rozhodl guernsejský parlament o tom, že vlajku této britské dependence bude tvořit červený středový svatojiřský kříž na bílém poli. O rok později dosáhla vlajka královského schválení. Dne 13. března 1985 přijal parlament další rozhodnutí týkající se guernsejské vlajky. Na návrh Výboru pro výzkum guernsejské vlajky jednomyslně odhlasoval, aby byla dosavadní vlajka doplněna

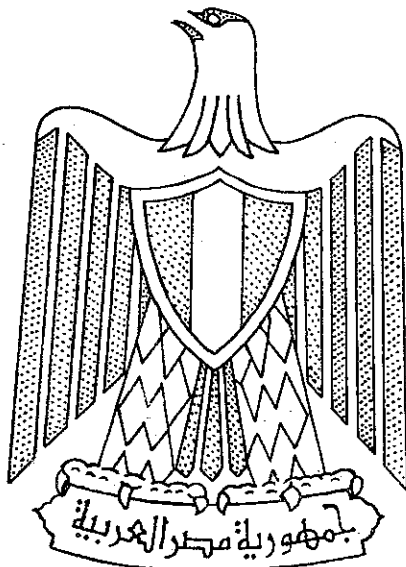
o žlutý kříž z gonfanonu normanského vévody Viléma Dobývatele, tak jak je vyobrazen na gobelínu v Bayeux, který znázorňuje bit-

vu u Hastingsu v r. 1066. Vlajka tak splňuje požadavek, aby obsahovala historický prvek a zároveň aby byla jedinečná. Poměr šířky k délce vlajkového listu je 2 : 3. Žlutý kříž je v jeho středu na svatojiřském kříži. /Flagmaster, 1985, č. 47, s. 1 - 2./

abr

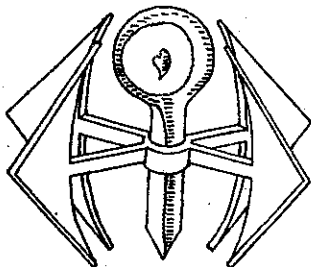
EGYPT

Egypťská vlajka byla zákony č. 144 a 145 ze 4. října 1984 s účinností od druhého dne upravena tak, že dosavadní znak Federace arabských republik z roku 1972 /sokol Kurajšovců/ uprostřed bílého pruhu byl nahrazen Saladinovým orlem hledícím k žerdi, podobným tomu, který byl užíván v době Sjednocené arabské republiky v l. 1958 - 1971. Orel má žlutou kresbu, na hrudi štít dvakrát štípený a v drápech drží stuhu s textem Egypťská arabská republika /Al-Gumhúrija Misr al-Arabíja/. Levý a pravý pruh štítu je žlutý, stejně jako letky a ocasní péra orla. Pokud se orel užívá jako státní znak, jsou ve štítu svislé pruhy červený, bílý a černý, stuha je zelená, letky a ocasní péra černá. Někteří egypťští výrobci vlajek však zcela nerespektují rozdíly mezi státním znakem a vlajkovým emblémem a i na vlajce umísťují na hrud orla červenobílozelený štít. /Flagmaster, 1985, č. 46, s.4, The Flag Bulletin, 24, 1985, č. 2, s. 39-44./

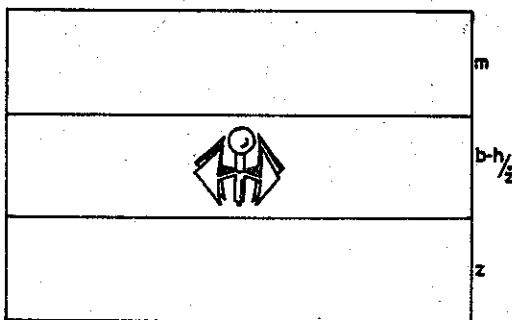
RK

KWANDEBELE

Jihoafrický bantustan Kwandebele /Vexilologie č. 43, s. 839 - 840/ získal územní úřad roku 1977, zákonodárné shromáždění 1979, plnou samosprávu 1981. Vlajka byla zavedena 6. října 1982 /Kwandebele Flag Act/. Má tři vodorovné pruhy, modrý, žlutý a zelený. Ve středu žlutého pruhu je emblém představující čtyři hlavy válečných seker, spojené na hnědě zahroceném kolíku s kroužkem. Přední sekery jsou šedé, zadní hnědé. Modrá je barva bezmračné oblohy a nekonečného prostoru. Symbolizuje

je životní prostor, o který každý národ usiluje a který zdejší lid nyní získal, aby mohl žít podle svých vlastních zásad. Žlutá symbolizuje sluneční energii, které jsou nepostradatelné pro existenci života. Je to zároveň symbol světla v životě národa, ukazující cestu do budoucnosti. Zelená je barva rostlinstva a pastvin, jež jsou zdrojem potravy pro člověka i zvířata, a symbol pokroku nově vzniklého bantustanu. Kolík s kroužkem je symbol moci vlády a její povinnosti hájit zákon a pořádek, válečné sekery představují boj lidu nejen proti nepříteli, ale i za ochranu tradic a kultury. Potud oficiální výklad symboliky uvedený v úředním listu č. 48 z r. 1982. Poměr stran vlajky je 2 : 3. Znak byl popsán a vyobrazen ve Vexilologii č. 43. Ve vyobrazení na s. 840 schází pod kruhovým štítem zahrocený kolík /žlutý obdélník a hnědý trojúhelník/. /Arma č. 106/107, s. 1431. Flagmaster, 1985, č. 46, s. 4. Kwa-Ndebele, Winchester, Flag Research Center 1984./

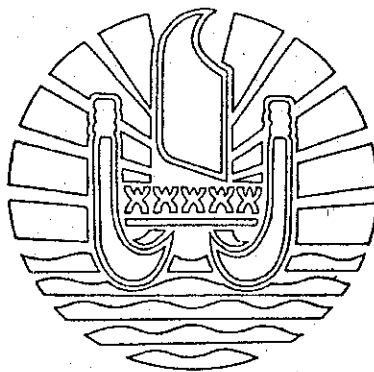

RK, 1m

FRANCOUZSKÁ POLYNÉSIE

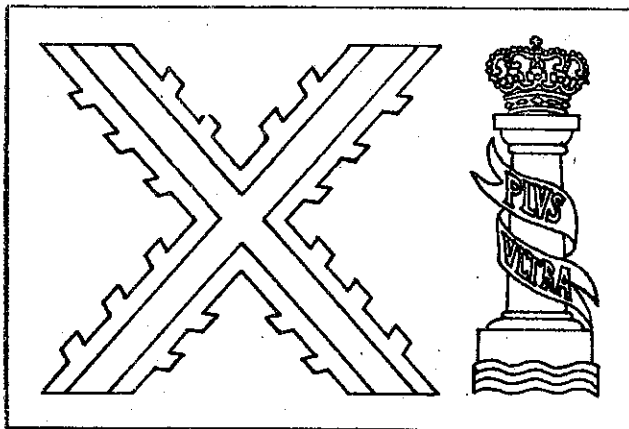
Poštovní správa Francouzské Polynésie vydala 28. června 1985 známku 9 F s označením "Polynésie Française - drapeau et symbole". Je na ní vyobrazena vlajka tohoto ostrovního zámořského území Francie s emblémem, který se liší od znaku otištěného ve Vexilologii č. 51, s. 1081. Vlajka má i nadále tři vodorovné pruhy - červený, bílý a červený /1 : 2 : 1/ a poměr stran 2 : 3. Uprostřed vlajkového listu je však kruhový emblém. V něm je na pěti stylizovaných pruzích modrých mořských vln červený, hnědě konturovaný čelně plující domorodý člun s plachtou a zdviženou příďí, na níž jsou

hnědé figurky. Pět jiných hnědých figurek je na příčně položené plošině na člunu. Za člunem je deset žlutých paprsků slunce. Znak je ve filatelistickém materiálu vydaném spolu s touto známkou popisován stejně jako vlajkový emblém, jen s tím rozdílem, že člun s plachtou je označován jako stříbrný. /Drapeau de la Polynésie Française. Circulaire philatélique N° 85-06. Office des postes et télécommunications de la Polynésie Française, Paapeete. Emblèmes et Pavillons, 1985, č. 2, s. 12./

1m

11. MEZINÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES

Vlajku madridského kongresu navrhl člen Španělské vexilologické společnosti Antonio Manzano Lahoz. Schválila ji výroční členská schůze této společnosti 3. listopadu 1984. Vlajku tvoří bílý list /2 : 3/, na němž je položen burgundský kříž v barvách španělské vlajky

/červeně lemovaný žlutý úhlopříčný kříž/ a jeden z Herkulových sloupů. Ten je bílý se žlutou patou i hlavou. Stojí na třech modrobílomodrých zvlněných pružích a leží na něm žlutá španělská královská koruna. Navíc je ovinut červenou stuhou se žlutým nápisem "Plus Ultra" /Ještě něco dále/. Burgundský kříž a sloup tvoří římskou číslici jedenáct, která označuje pořadí kongresu. Originální vlajka byla upevněna nad předsednickým stolem v přednáškovém sále Kulturního střediska Conde Duque po dobu konání kongresu. Její zmenšenou kopii o velikosti 10 x 15 cm společně s vlaječkou španělské společnosti dostali účastníci kongresu na památku.

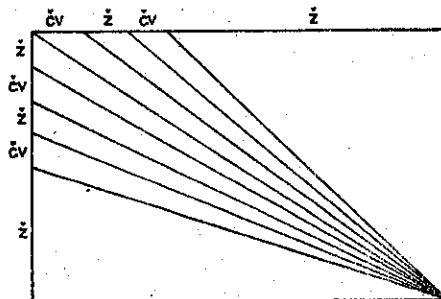
abr

NOVÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI

KATALÁNSKÁ VEXILOLOGICKÁ SPOLEČNOST

Mezi společnostmi, které byly přijaty na letošním vexilologickém kongresu za členy Mezinárodní federace vexilologických společností /FIAV/, patří Katalánská vexilologická společnost /Asso-

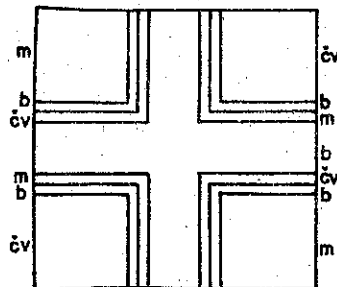
ciació Catalana de Vexil.lologia, ACV/. Vznikla v září 1982 a sdružuje nyní 15 členů. Jejím předsedou je Ana Maria Galan Pla, jednatelům Josep Porter i Moix a pokladníkem Eduard Mansergas. Společnost usiluje o rozvoj vexilologie v Katalánsku. V současné době připravuje pro nové vydání Velké katalánské encyklopedie barevné přílohy s kresbami současných i historických vlajek. Dále poskytuje odbornou pomoc katalánským městům, která chtějí zavést své vlajky. O konkrétních výsledcích spolupráce s městy Figueres, Lliçà de Vall, Cervelló a Palafróls informuje v 1. čísle zpravodaje, jenž nazvala "Vexil.la Catalana" a vydala v dubnu 1985. Vlajku ACV schválilo valné shromáždění v květnu 1985, kdy byly zároveň stanoveny její přesné rozměry. Její autoři /A. Galan Pla, S. Herreros Agüí a A. Duran/ se inspirovali barvami a podobou katalánské vlajky /čtyři červené vodorovné pruhy na žlutém listu/. Zvolili pro ni žlutý list s poměrem šířky k délce 2 : 3. Dolní cíp spojili s pomyslnými body ležícími na žerďovém a horním okraji. /Jejich vzdálenost od horního rohu je rovna polovině šířky vlajkového listu./ Vzniklý klín pak autoři vlajky rozdělili šesti spojnicemi s dolním cípem tak, že spojnice svírají stejný úhel a jedna z nich leží v úhlopříčce. Vytvořené segmenty jsou střídavě červené a žluté a svým tvarem připomínají iniciálu ve slově vexilologie.

abr

FRANCOUZSKÁ VEXILOLOGICKÁ SPOLEČNOST

Prvním číslem zpravodaje "Emblèmes et Pavillons" představili francouzští vexilologové svou společnost na madridském kongresu. Založili ji 16. března 1985 v Paříži a dali jí název Société Française de Vexillologie /S.F.V./. Koncem května 1985 získali již 30 členů. Společnost řídí čtyřčlenný výbor zvolený na schůzi 20. dubna 1985. Předsedou je Hervé Pinoteau, tajemníkem Pierre Charrié, pokladníkem Jean-Paul Billault a redaktorem zpravodaje Lucien Philippe. Za cíl si kladou především studium francouzských symbolů /vlajek, praporů a emblémů/. Získané informace budou publikovat nejen ve zpravodaji, který hodlají vydávat 4x do roka, ale i v ročence. Vlajku společnosti vybrali 15. června 1985 z řady návrhů, které vypracoval H. Pinoteau. Vlajka je čtvercová a nese bílý středový kříž zdobený střídavě červeným a modrým lemem. Vzniklé čtverce v rozích a cípech vlaj-

čtverce v rozích a cípech vlaj-

ky jsou modré /horní roh a dolní cíp/ a červené /dolní roh a horní cíp/ a mají bílý lem. Poměr délky stran čtverců k šířce lemů a ramen kříže je 9 : 1 : 1 : 5 : 1 : 1 : 9.

abr

FILM S VEXILOLOGICKOU TEMATIKOU

Účastníci výroční členské schůze Vexilologického klubu v lednu tohoto roku měli možnost shlédnout český krátký film s vexilologickou a heraldickou tematikou. Jmenuje se "Státní symboly ČSSR" a vyrobilo jej v roce 1982 studio Československého armádního filmu v Praze. Jeho cílem je seznámit diváka s historií československých státních symbolů - státní vlajky a státního znaku - a s jejich správným používáním.

První část filmu nám představuje historii naší vlajky. Jsou tu ukázány /ve filmu poprvé/ cenné archivní dokumenty, dokladující jednání o zavedení vlajky i řada jejích původních návrhů. Dále je ukázán současný způsob výroby vlajky, vysvětlen rozdíl mezi vlajkou a praporem apod. Není opomenut ani citový význam tohoto státního symbolu, který spojoval a doprovázel národy Československa i v těžkých chvílích boje za opětovné národní osvobození během druhé světové války. Obsahově mezi nejvýznamnější a společensky nejpotřebnější části filmu patří sekvence, seznamující se zásadami správného používání a vyvěšování vlajky nebo praporu i zdůraznění potřebné úcty, kterou je třeba takovému symbolu prokazovat.

Další část filmu je věnována státnímu znaku. I zde je divák podrobně seznámen s historií tohoto symbolu naší státnosti i s jeho správným používáním, ať již jako samostatného prvku při označení úředních budov, na státní pečeti nebo použitého na standartě prezidenta republiky, vojenských zástavách a dokonce i na stejnokrojových součástkách.

Režii filmu měl Svatopluk Jedlička, který se odpovědně chopil tématu již v literární fázi přípravy filmu, kdy spolupracoval s členy našeho klubu. Na realizaci se dále podíleli mimo jiné J. Kadlec /kamera/, I. Šárec /dramaturgie/, Š. Nepraš /střih/ a E. Hubáček /vedoucí výroby/. Jako odborný poradce působil v realizačním štábu pracovník Vojenského historického muzea a místopředseda Vexilologického klubu PhDr. Zbyšek Svoboda. Nás vexilology může mrzet snad jen jediná drobnost. Ve filmu se nešetkáváme s pojmem "vexilologie", ačkoliv například termín "heraldika" je v něm používán a byl vysvětlen i jeho etymologický původ.

-pf-

VEXILOLOGIE - zpravodaj Vexilologického klubu při Obvodním kulturním domě v Praze 3, Kalininova ulice č. 53, 130 00 Praha 3. Vychází neperiodicky a je určen p o u z e členům klubu. Toto číslo připravil ing. Aleš Brožek za spolupráce ing. Jaroslava Martýkána, doc. dr. Ladvíka Muchy, CSc., a PhDr. Zbyška Svobody. Výtvarně spolupracoval ing. Michael Kroupa, CSc.

Červenec 1985

č. 58